

Novinová zásilka - povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha č.j. Nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995
Placeno převodem
Novinová zásilka
Adresa adresáta:

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

9/2000
ročník 10

Román ze života a prostředí volyňských Čechů

Tento román s názvem "Kočí žítivity", který napsala Eda Kriseová, dosud nevbudil větší pozornost mezi volyňskými Čechy, pravděpodobně pro malou informovanost. Vydalo ho nakladatelství Hynek v Praze.

Popisuje mimořádnou událost v dějinách volyňských krajanů, která podtrhuje význam této české menšiny v Rusku, pak v Polsku a SSSR a také po reemigraci v ČR.

Děj se točí odehrává v těchto zemích, resp. v těchto státních zřízení, ve kterých se postupně Češi na Volyni ocitli. Je příběhem "matky Anny, nar. 1900 a dcery Lízy, nar. 1923, a začíná v r. 1908, kdy se matka jako osmileté děvčátko chce utopit v řece kvě, která protéká městem Křemencem na Volyni a končí v roce 1991 v Karlových Varech..."

Je to evropská historie o stěhování, válkách, vyhánění z domova, historie malých národů a menšin.

K těmto informacím z optiky lákavé obálky je nutno dodat, že je to historie tří generací jedné české rodiny v malém volyňském městečku. Dík pracovitosti, dřině a odpovědnosti rodičů a dětí jejich pekařství a cukrářství záhy vzvítělo, o české výrobky byl velký zájem mezi cizorodým obyvatelstvem. Rodina zbohatla, v Polsku žila v blahobytu, po příchodu Sovětů byla málem vyvezena na Sibiř, skrývala se, Poznala německou okupaci, válku, tak jako většina českých rodin a lidí na Volyni. Pak se vrátila do vlasti a žila v Karlových Varech. Závěrečná scéna se odehrává na karlovarském hřbitově, kde Líza, lékárka, prožívá poslední soud nad mrtvými Němci, Židy, americkými a sovětskými vojáky, blízkými ruskými emigranty, oběťmi pochodu smrti, i nad sebou samou.

Románový děj je psán srozumitelně, poutavě, čte se lehce, celý text je prokán filozofickými úvahami o lásce, štěstí, životě a smrti. Záhy plně upoutá čtenáře, zejména volyňského.

Několik slov o autorce:

Eda Kriseová se narodila 18. 7. 1940 v Praze. Vystudovala novinářinu na pražském Institutu osvěty a novinářství. Po ukončení studia působila jako redaktorka a reportérka týdeníku Mladý svět a časopisu Listy. Po rozpuštění redakce v roce 1969 měla zakázáno publikovat a začala psát prózu. Všechna její díla vycházela až do listopadu 1989 v samizdatě

nebo v zahraničí. V r. 1979 bylo její literární dílo odměněno cenou Egona Hostovského.

Kniha vychází s podporou Českého literárního fondu. Eda Kriseová se po delším odmítnutí zařazuje zde svým novým románem do silného proudu obnovující se české literatury a dokazuje, že je stále ještě jedním z našich nejvýznamnějších slovesných umělců.

Věřím, že volyňský čtenář se začne po tomto románě v knihkupectví pít. Vždyť se splnilo dlouhodobé přání volyňských krajanů, aby z jejich života, z míst, kde našli nový domov, napsal přední český spisovatel román. A ten je zde. Čeká na zájemce.

Je ho možno zakoupit i organizovaně, zaslaním písemné objednávky předsedovi SČVP (s uvedením přesné adresy!) Cena se pohybuje mezi 170-190 Kč (podle množství zakoupených výtisků).

Vladimír Dufek

Zájezd na Duklu

K zájezdům na Duklu se hlásí i volyňští krajané. Zjiťci v zahraničí. Do redakce nám došel dopis od krajana spolkové republiky Německo, který otiskujeme:

Účastnil jsem se zájezdu na Duklu, organizovaného paní Malinskou-Schmidtovou z Prahy.

Myslím, že musíme všichni poděkovat aspoň touto cestou za velmi dobrou organizaci tohoto zájezdu a jeho celou náplň. Zúčastnil jsem se ho i s manželkou a musím poděkovat všem účastníkům. Nenašla se žádná výtětka ani ze strany manželky, která je německého původu, ale za 23 let našeho manželství se naučila česky, což všichni obdivovali.

Také musím připomenout, že na polské straně Dukly bylo o nás velice dobře postaráno organizací, tak pobožením.

Také večery, které jsme trávili u skleniček vína, kde staří účastníci bojů vyprávěli o svých ne zrovna lehkých chvílích, byly zajímavé, ale někdy nám běhal mráz po zádech.

Kupříkladu když strýc Josef Ledvína vykládal, co vše prožil, jak byl zraněn, jak jeho život visel na vlásku v rukou těch, kteří ho ošetřovali. Teprve tehdy si člověk uvědomí, že i když si myslí, že má těžký život, pořád jsou to malíčkosti proti tomu, co prožili naši tátové. I můj táta položil svůj život za vlast hned v prvních dnech bojů u Machnovky. Já jsem si jako mladý hoch myslel, že se vrátí, i když maminka mi všechno vysvětlila, a mohu říci, že tím byl poznamenán život můj i mych sourozenců.

V příležitosti 55. výročí jsme byli překvapeni vojenskou úctou Poláků k Čechům. Postrádali jsme z českého vedení naši hlavu.

Přejme si, aby se hrůzy z minulosti nikdy nevrátily a čest památce padlých!

V závěru chci poděkovat paní Malinské za její laskavost a obětavost.

Rodina Ledvínova,

Voigendorf 11,

91346 Wiesenttal, BRD

PS: Pochvalu si však nezaslouží řidiči, kteří nás vezli v autobusu, protože jsme si museli sami čistit okna, abychom viděli krajinu a na 900 km jízdy autobusem by snad měl být v autobusu odpadkový koš. Jsem přesvědčen, že takto by se řidič v BRD nikdy nezachoval!

Zájezd do dávnna...

Jako za dávnna, jdu stejnou ulicí!

Vzpomínám na své mládí, na době minulou.

Naproti vidím dívku s krásnou kyticí!

Snad šťastnou, rozesmátou a veselou!

Kam kráčíš, ukrajinská dívka? - "nerozumíju".

Ach, kradne, kmete, doba je jiná, - nerozumí nám!

Opravdu, ač jsem tak stár, své mládí zbožňuju!

Kolik to vzpomínek na široký volyňský lán! Kde jsou ty easy jako tehdy - Doba je jiná!

Hodně vody uplynulo, než do rodných končin jsem se vrátil!

Volyně a rodné visky jsou mi v srdci přikované!

Šel jsem po našem láně a do lesa jsem si cestu krátil.

Vzpomínal na prarodiče, kolik to potu zrosilo ten lán?

Dnes se mi zdá, jak zchátrala tato země od minulých dob.

Děs už tedy říkal, tady na této hroudě jsem pán!

Dnes zůstaly jen vzpomínky - a naše turistické "hobby"

Napsal Josef Havlíček -

Věnováno paní Marii Pánkové

- Čestovní kancelář "Pancest

Náš pán družba

Jako malý chlapec jsem vždycky obdivoval našeho pana onového v roli svatbného družby. Nosil tmavý společenský oblek a na klopě přeplukoval kytku. Spolu se starším mládenčem obcházeli obce a zvali na svatbu.

V pozdějších letech se dostalo i mě té čti, že jsem zstával roji staršího mládenče. Bylo to na svatbě panny nevěsty H. V. a pana ženicha

V. Ž. Obě rodiny měli vysoký životní standard a proto se zvalo mnoho hostů z rodin dobrých přátel. Chodil jsem s družbou a kytičkou na klopě. Měli jsme dlouhý seznam hostů k pozvání. V každém domě jsme fikalí toto staročeské pozvání:

"Milí a zvláště nám ušlechtilí přátelé! Dovoluji, že tak znenadání a bez pozvání jsme do Vašeho domu přišli. Jsme posláni se zvěstí od panny nevěsty. Pan ženich Vás pozdravuje a účtu k dnu vyslovuje. Prosi, abyste se za ně nestyděli a spolu s nimi svatbu slavně chtěli. Ode dneška za týden, to jest v neděli, budou slaviti svatební veselí. Kdyby Vy jste jasně ženit měli, nebo deoru vydávati chtěli, oni také v každém čase prokáží Vám tužbu službu zae. Známe lásku toho domu a věřime pevně tomu, že tu prosbu vyslyšíte a jistě se dostavíte!"

Pospíšil Vladimír, region Teplice

Předválečná vražda na Volyni, která otrásla většinou našich krajanů.

Oběti se stal pan Bohatý, kapelník Libanovské kapely. Bylo to v době, když polský ministr Bek šval pro Čechům, a někteří si mysleli, že si vůči nim mohou všechno dovolit. Stalo se to při taneční zábavě v sále u pana Fortuna Grabovského na Bryčích. Hrála tam Libanovská kapela s kapelkem panem Bohatým. Zábavy se zúčastnilo Poláci, Ukrajinci a někteří ze smíšených manželství. Byli již v podnapilém stavu a křičeli "hráj, hráj!" Pan Bohatý jim vysvětloval, že dechová kapela není flásknet, že musejí mít alespoň krátké přestávky. Oni se na pana Bohatého vrhli. Zpočátku se bránili, ale bylo jim moc a neubránili se. Ráno našli pana Bohatého ležet v sále v lůžce krve mrtvého se spoutou bodných ran.

Pohřbu se zúčastnilo hodně našich krajanů, čelo průvodu bylo již na hrbitově a konce byl v nedohlednu ještě ve vsi. Pan Řehák šel na kopečku a počítal, kolik lidí se zúčastnilo pohřbu, bylo již opravdu hrozné moc, ale přesný počet si nepamatuje.

Soud se konal u nepovítkového soudu v Dubně a byl vyneseno trest zrodek: Stanislav Vitkovský 18 měsíců nepodmíněně, Pytlp Chor jeden rok nepodmíněně, Jozef Čihževský jeden rok nepodmíněně, Fryc Drevla jeden rok nepodmíněně. Nikdo se neodvolal - obžalovaný trest přijal. Naši krajané se rozvířovali, že za takovou vraždu tak nízké tresty, že se to páni soudci vyznamenali vůči Čechům.

Pověst o Božích mstevách se splnila a všichni se dockali trestu. Když začala polsko-německá válka, vysocí úředníci z poviatu, páni soudci a pan policijní komisař naložili to nejnutnější na nákladní auto a chtěli jít do Rumunska. To se jim nepodařilo, za Křemencem je Rusové zajali a zařadili je mezi zajaté polské důstojníky. Později byli viděni, jak pracují na stavbě silnice mezi Dubnem a Lvovem a v Dubně se fikalé, že byli spolu s polskými zajatci zašteleni v Katynském lese.

Josef Čihževský byl zajat jako polský voják a byl poslán do Německa do lágru a tam v hrozných podmínkách pracoval celou válku. Po válce odjel do Kanady, ale již měl silně podlomčené zdraví a tak v krátké době zemřel. Fryc Drevla se hlásil k Němcům, musel narukovat do německé armády a padl na ruské frontě. Pytlp Chor byl za války členem U.P.A., takže byl odsouzen na nucené práce do lůž na Donbas. Pracoval tam s hroznými podmínkami, za hladu a chladu a domů se nevrátil. Říkalo se, že ho to zasypalo. Stanislav

Vitkovský se po válce usadil na Poznaňsku a hned napsal dopis rodině Bohatých na Libanovsku a moc prosil, aby mu odpustili. Potom sháněl rodinu Bohatých přes Červený kříž a napsal ještě několik dopisů, odpověď však nedostal. Brzy po válce zemřel při velkých bojech na rakovinu žaludku. Potrestání tak byli všichni, ale rodině Bohatých to už neopomohlo.

V. Bižovský

Jak se odvíjel čas na Volyni, jmenovitě v Krupě-Hranici

Naše vesnice vznikla prodejem panské půdy před první světovou válkou. Při zakládání obce a pojmenování získala tím, že tudy probíhala hranice mezi Luckem a Dubnem. Z jedné strany hranici pozemky lesem (kazonim) státním a českými lesy sdílel. Český les dělí českou obec na Krupu a Hranici. Pozemky hranířily s obcí ukrajinkou Javlovice. Byl tam katolický kostel. Dále osadníci Poláci, kteří bojovali s Průsádky, za osvobození Polska. Dále obec ukrajinská Voršin a ukrajinka obec Krupa, obě dvě na řitřích. Luka jsme měli u řeky Str. Řeka dělila luka Boratin český a luka Čechů hranířický.

Tyto pozemky koupili mi předkové z Boratina Moskovitiny a z Dorostaje Českú u Dubna. Druhá podobnost nevim. Naši předkové měli početní rodinu. Děda odověl a znovu se oženil, druhá manželka byla Nosková z Vojetina. Měl syna Karla, který vystudoval vysokou vojenskou školu Petrohrad, jak se za cara nazývala. Byl tak úspěšný při závěrečných zkouškách, že mu bylo nabídnuto místo vyučujícího na nejvyšší vojenské akademii bez dalších zkoušek. On to ale odmítl a šel jako inženýr statků železniční magistrálu na Vladivostok a přes Mandžusko do Portarturu. Ten byl v Číně a v zímě nezmarzl. Přistav se stávek pro vojenské účely Ruska. Jeho vojenské hodnosti rychle rostly, protože vynikal práci na Sibiři a tam se zhodnocoval jako jinaž než v evropské části Ruska. Rusko jako impérium počítalo s tím, že dříve nebo později bude ve válečném konfliktu s Německem. Karel byl velký vlastence a celý svůj mladý život zasvětil oběť české státnosti, prohrané na Bílé Hoře. Jeho kvalita byla zhodnocena a tak se stal lajtnantem štábu vojenského v Kijevě a okruhu. Byl teď pověšen úkolem zhodnotit kvalitu Rakouské armády, která prováděla manévry v Táboře v Čechách. Jako vyzvědač vystupoval pod jménem Liška. V Praze bydlel u vzdálených příbuzných. Jeho mladost a zvidavost byla zhodnocena při defile Rakouské armády meraili rakouských vysokých mocipánů. Tímto úkolem vojenské akademie bylo pověřeno více příslušníků vojenské akademie. Mnozí z nich byli pozatýkáni. Karel měl štěstí, že se nikdy nenechal fotografovat ve skupinkách členů vojenské akademie.

Byl nositelem stříbrné hvězdy od království Chiva a Buchara, které se nacházelo za Kaspijským mořem. Jeho mlenkou byla kněžna, která ho obdarovala zlatými dvoupláťovými kapesními hodinkami, na nichž bylo vyryto jeho jméno. Nakazil se tuberkulózu (bronchit) a léčil se na Kavkaze v Suchumi. Zemřel před první světovou válkou a je pochován v hrbitově v Kijevě. Těchdy ještě neuměli tuto nakazlivou nemoc úspěšně léčit.

Antonín Tomásek
ul. Ant. Škváry, Klado

OZNÁMENÍ

Oznamujeme všem boratinským rodákům, jejich potomkům a všem přátelům Českého Boratina, že koncem listopadu bude pro zájemce k dispozici "Historie Českého Boratina". Bude vydána v pěkném knižském provedení a tvoří vzhodná jako vánoční dárek. Dostanete ji v prosinci na těchto místech (doporučená cena 150 Kč kniha a 25 Kč mapa).

Praha - Vladislav Vlk, Vršovičská 64,
101 00 Praha 10, tel. 0272 73 38 92
Žatec - Josef Holec, Dukelská 1964,
430 01 Žatec, tel. 039771 16 14

Litoměřice - Irena Opočenská, Diakonie ČCE,
Rošetova 7, tel. 0416/73 35 85
Chotíněves - Alena Čuráková, Horní Reptice 57,
411 45 Ústěk, 0416/79 81 44

Ústěk - Jaroslav Opočenský, hotel Rack,
411 45 Ústěk, tel. 0416/79 55 67

Ústí nad Labem - Josef Vlk, Hilarova 8,
400 11, Ústí nad Labem, tel. 047/277 18 41

Na 350 stránkách je umístěno více než 250 dobových fotografií, mnoho zajímavých textových i grafických příloh a fotografických informací. Součástí "Historie" je šestibarevná mapa českého osídlení západní části Volyně.

Autorky Josef Vlk, Hilarova 8, 400 11 Ústí n. Labem

Další z "Osudů zapomenutých vojáků"

Příběh Josefa Kytla

Josef Kytl sdílel osud svého kamaráda Jaroslava Kučery až do jeho příjeti do polské armády. Sám po prvním odmítnutí kvůli vlnitým vlasům, které v Polácích vzbuzovaly podezření na židovský původ, byl přijat do polské armády 12. března 1942. S Kučerou se znovu setkal na Středním východě, v táboře u Mossulu, ale potom se jejich válečné osudy definitivně rozdělily.

Josef Kytl se cetou dobro usilovně snažil dostat do Československé armády. Nakonec se mu podařilo navštívit Československou vojenskou misi v Jeruzalémě. Hlásil se jako Čech sloužící v polské armádě. Svůj český původ však musel nějak přikrýt. Měl štěstí, že si z babiččina vyprávění pamatoval, kde se v Čechách narodila a odkud se byl dostal přestěhova na Volyn, do Kupčova. Byly to Katice na Mladoboleslavsku, p. 24: Dobře to tedy dokázal, "obokrajowiec Josef Kytl" byl rozkazem vyprávněn z evidence v polském vojsku a převelen do Československé armády. Tím se mu splnil jeho dávný sen. Později vzpomínal, jak se v prostředí českých vojáků báječně cítil. Absolvoval řídičský kurz a volantu zůstal věrný až do konce války. Při první příležitosti si koupil fotoaparát a plně fotografoval. Využil každé volné chvíli, aby navštívil všechna památná místa ve Sváté zemi, a to nejen ta, která jsou dráhná nám, křesťanům.

Koncem roku 1942 se 200. československý protitladový pluk začal přemisťovat do Egypta. Bývali obránci Tobruku se sem vrátili jako protiletecká ochrana. Josef Kytl odjel z Palestiny do Egypta ve čtvrtém 7. 1. 1943. Navštívil Alexandrii. Káhru i jiná zajímavá místa. Později vzpomínal na "úslužbu" Arabů, kteří vojákům zezadu házelí písek na uniformu a hned je běžící očištěli a chtěli "baksis". Na nádrážích vyčkávali až do odjezdu vlaku a pak vojákům okny prodrávali kouk. Obvykle to však nebyl kontakt, ale jen barvená voda.

Dne 12. června 1943 Čechoslováci vystáli Britové, a tím skončil pobyt českoslováků v Africe. Pak už se zastavili jen v táboře Alexandria, u Ismaljeje a podávali se znovu do Guassinde, Káhry, Ismaljeje a Palestiny. Odtud cestovali vlakem podél Suezského příplavu do válečného přístavu Tewfiku při Rudém moři. Zde je čekal mohutný parník "Mauretania" o nosnosti 36000 t. Dne 5. června 1943 v 17.00 se ledl vydala na cestu kolem Afriky. Bylo obrovské vodě a Indický oceán byl rozbořený. Rovnik přetkročili 12. 7. ve 2.00, v Kapském Měste byli 22. 7. a po plavbě delší než 25000 km přistáli 11. 8. v Liverpoolu. Pak už následovala jen vojenská phteduka před prezidentem, dr. E. Benešem. Bylo to 18. 8. a vojáci byli naposledy v pouštní výstroji.

Pro reorganizaci se Josef Kytl stal 1. 9. 1943 příslušníkem Československé samostatné obrněné brigády. Vzpomínal na krásné prostředí v Británii, uprostřed zeleně. Byl to pravý opak toho předtíženého, afrického. I když zde probíhal tvrdý výcvik, vždy se našel čas navštívit různá města a uvidět něco zajímavého.

S blížící se invazí všichni mysleli, že ihned půjdou do boje. Invasce začala 6. 6. 1944, a zatímco byla v plném proudu, naši byli stále ještě v Anglii. K jejich nalození a dopravě do Francie došlo až 30. 8. Byli rozloženi v okolí Falaise. Dunkerque začali obklíčit 10. 5. Josef Kytl tam se svou cisternou dovezl pítinou vodu z Belgie. Byl zodpovědný za její kvalitu a úpravu. Akce Dunkerque skončila německou kapitulací. Die historických pramenů to bylo 9. 5. 1945 v 9.15.

Ve dnech 12. a 13. 5. naši vojáci z Francie odjížděli a 18. 5. již byli v Plzni. Brigáda byla rozložena v okolí Pražce.

Slavnostní přehlídka Československé samostatné obrněné brigády se konala 30. 5. 1945 v Praze. Přihlíželi jí také Svobodovci z Kupčovic. Najednou Božena Krejčíková vykřikla: "Helejte, támhle jede Pépa Kytlůt!" A skutečně, na jednom z vozidel seděl usmávající se Pepa. Křemýři ani netušili, že ho pozorují kamarádi, se zjevně se nevidící čtyři roky.

Potom již následovala jen samá krásná setkání. S bratrem Jaroslavem se Josef setkal až v červnu. Ten se totiž právě tehdy vrátil z letecké školy na Kavkaz. Pěť následovně setkali všichni tři bratři Kytlových, Josefa, Jaroslava a Václava. Zvláště zajímavé bylo setkání s bratry Jaroslavem Kučerou, Josef se však také setkal s příbuznými jiných vojáků, kteří s ním sloužili v polské armádě. Když se později vrátil Josef Žitný, který byl povolán do polské armády již v září 1939, domluvili se, že jejich oddíl na Středním východě téměř sousedily. Oni dva se však nikdy nepotkali.

Setkání s rodiči, kteří 19. 3. 1947 přijeli z Volyně do Mašova, bylo to nejkrásnější, co se během těch dlouhých šest let událo. Byly to krásné Vánoce v tom roce 1947! Po tolika letech byla celá rodina znovu pohromadě.

Tato idylka však netrvala dlouho. Příchel únor 1948 a s ním konečně povstání a nástup nenávisli vůči těm, kteří se nepřizpůsobili. Josef a Jaroslav Kytlové se shodli na tom, že musí opustit republiku, za jejíž svobodu bojovali. Byli si vědomi nebezpečí, které jim za jejich neskrývané postoje hrozilo. Emigrovali do Kanady. A tak se po letech znovu setkali dva kamarádi, Jaroslav Kučera a Josef Kytl, kteří svou vojenskou poutou začali 6. 5. 1941 v Kupčovic.

Nyní žili ve svobodném světě, a tak mimo jiné hodně cestovali. Na jednom takovém výletě se Josef Kytl na sokolském sletě ve Vídni seznámil s českým děvčetem ze Švýcarska. Známost skončila svatbou a Růžena Lerchová se přestěhovala do Toronta jako paní Kytlová.

Skutečné svobody ve své vlasti, za kterou bojoval, se Josef Kytl bohužel nedožil. Zemřel v květnu 1989 v Torontu. Za svého života byl aktivním členem ČSČ, obce legionářské v Kanadě. Schůze obce se konaly u něho doma a díky láskyplné pohostinnosti paní Růženy se tam konají dosud.

Václav Kytl

Proč si vzal život?

Asi v druhé třetině vesmíře se cirkvi na rozezdil stála stará kréma. Tam se rozbihaly cesty na Tesluh, Dubno, Rudku a Demidovku. Směrem dlo k pivovaru a ke mlýnu byla stará blávitá cesta, pokrytá dlouhými sloupy, dělali to prý za první světové války Rukašani. Po jedné straně byl statek Milecových a po druhé straně pří cestě byl statek Hrudkových. Milecových statek byl větší, ale nešťastný. Poslyšte si, proč. Hospodářka na něm matka se čtyři děti. Nejmladší syn Kolouš zemřel velmi brzo na zákeřnou chorobu a nejstarší syn Josef a dcera Jaroslava se odstěhovali po sňatku z domova. Tak zůstal na statku hospodář syn Ladislav s matkou. Byl povahy tiché a zdůumivé. U Hrudkových měli tři děti. Nejstarší Pavlína byla hezká, povahy dosti veselá, a ta se Ladislavovi zalíbila. Dlouho byli jejich láska utajovaná. Scházivali se tak, aby ani z jedné, ani z druhé strany nevěděli.

Až jednoho osudného večera se to dověděla Ladislava matka. Pro Ladlu nastaly dvě chvíle. Matka řádila, Ladla prosil: "Prosím Tě, maminko, co proti Pavlu máš? Je to hrdé děvče, vždyť se známe odmalicka, jako já!" Matka na to rozčilně řekla: "Odmalicka, odmalicka, jako děti, to jste byly děti, ale teď jsi dospělý a potřeboješ se oženit, to ano, ale to se n. Najdi si jiné děvče, bohaté, aby to našemu statku něco prospělo a ne Pavlu. Ať Tě to ani nenapadne. Podívej se, co bys vyzněl! To není děvče pro Tebe, podívej se na jejich statek a na naši! Co jsi mhoul dít!" "Ale maminko, vždyť se máme rádi a láskou k sobě se nám povede dobře a budeme hospodářit a bude nám požehnáno, maminko, nebraňte nám a m'no", řekl Ladla. "Žádný takový, když jsi dávai da morky, krávu a přidaje ještě lahůvci, snad povolím." Tento výstup s matkou na nehoželo Ladlu hodně zapůsobilo. Kudy chodil, stále se trápil. Pavle nechtěl nic říci, vše tajil ve svém srdci. Jedno večera řekl matce, že se jede projít a ona mu nebránila. Odešel.... Druhý den před polodnem přišla zpráva do vsi ze vzdálené železniční stanice Rudná - asi 18 km od Volkova. Ze tam našli mrtvého chlapce na trati a podle dokladů zjistili, že je to Ladislav. Matka se starším synem Josefem tam ihned jela. Opravu to byl Ladislav. Ztrápená matka si vzala domů syna - ale mrtvého. Proč? Nyni si mohl dělat výčetky, co sama zavinila! Nic nebyl platný nářek a pláč. Pročte jejich statek byl větší? A jeho nevěsta byla o něco chudší? Vždyť se měli rádi, a to je to nejdelšího. Blml

Genocida

S genocidou - masovým ničením obyvatelstva, se v současné době často setkáváme. Bylo tomu tak v Moskvu, v afrických státech, v Asii a jiných místech.

Volynští Češi se s genocidou setkali již v průběhu 2. světové války, kdy Volyn byla obsazena nacistickými vojáky a kdy docházelo k etnickým čistkám. Genocida zasáhla především Židy, ale v dalších i Poláky, Ukrajince a částečně také Čechy.

S genocidou židovského obyvatelstva se setkali i občané malé české osady 5 km jižně města Lucka. Česká osada, kde jsem vyrůstal i já, měla na svém severovýchodním okraji smíšený les s myštinami na jižní straně. Tyto myštiny byly vhodné i pro zamýšlené zničení židovského obyvatelstva okresního města Lucka a dalších sídel téhož okresu.

Přibližilo se léto 1943. Roku, kdy na východní frontě se přestalo dít německým zbraním. Bylo to rok, který nás hluboce zasáhl. Bylo to dramatické období, které se nedalo srovnat s přechody front a boji o město Lucka. Nedalo se srovnat ani s genocidou polského obyvatelstva, prováděnou banderovskými oddíly. Na toto období se nedá nikdy zapomenout.

Začátkem tohoto dramatického období bylo jedno ráno, kdy asi 25 nákladních automobilů přivezlo muže, kteří pod dozorem nacistických vojáků kopali obrovské rovny - ptkopy. Ty tři byly 10 m dlouhé, 8 metrů široké a asi 4 m hluboké. Další tři stejných rozměrů byly 50 metrů dlouhé. Výkopy trvaly celý den a noc, a kdo nemohl již pracovat, byl zastřelen. Stejný osud čekal i ostatní muže po dokončení výkopů.

K jakému účelu byly rovny vykopány, jsme zjistili již ráno. V nekonečném proudu přijížděla nákladní auta obsazená civilními lidmi, střežená policí. Tito nešťastníci se museli svléknout do naha a v osmičlupé postupovat po sešikmené rampě do rovny, kde byli střeleni komandem stojícím po obou stranách. Tato kolona nahých lidí, včetně žen, dětí a starců prakticky nekonečně. Z přijížděčích aut vystupovali další a další lidé určené ke genocidě. Popravu trvaly dlouho do noci při své velké reflektorů nákladních aut. První den bylo popraveno asi 8.000 lidí. V dalších dnech popravu pokračovaly. Po zničení židovského obyvatelstva bylo pokračováno v popravách

místních lidí, i když v menším měřítku. Dokonce bylo postřeleno i několik německých vojáků, pravděpodobně dezertérů z fronty.

Na mýtné bylo popraveno asi 20.000 lidí. Při popravách docházelo někdy jen ke zraněním. I když popravami byli částečně zasnýpani zemínou, docházelo v noci k pokusům se osvobodit. Nebylo výjimkou vidět nahého člověka, muže nebo ženu, jak se snaží utéct z místa poprav. Češi těmto nešťastníkům poskytovali nejnutnější občerstvení.

Jeden zázitek otáskai i mrou, v té době, zdálo by se, pevným mládkem. V plotě z divokých mirabolan, který lemoval částečně našu zahradu, seděla žena a sledovala střelbu v nedalekém lesíku. Po setkání se mnou prohlásila, že tam má děti, manžela a rodiče. Jen sama se zachránila. Bylo to údobí, které se nedá slovy vyjádřit! Nejblíže k místům poprav byly dvě udeslosti ukrajinských rodin. Zadržet jednoho z hrobů byl od jednoho obytného domu vzdálen asi 20-30 metrů. Tito lidé byli svědky celého období genocidy. Také celý kraj byl zamořen zvláštním zápachem, na který jsem nemohl zapomenout až do doby odchodu na frontu.

Masové ničení civilního obyvatelstva se konalo v desítkách dalších míst na Volyni. Proto volynští Češi prožívají vřavou o genocidě s daleko silnějšími pocity než naši spoluobčané.

Vzpomínka na Volyn nejsou jen krásné, zvláště z období dospívání, a život v demokratickém Polsku, ale i na drastické období přechodu front a genocidy.

Proto si vážíme života v naší krásné vlasti, i když zde není vše jak bychom si přáli. Zvláště nás trápí oblast kriminality a stále větší počet nelegálních přírůčků cizinců. I to volynští Češi již jednou prožil. Byl to příchod velkého počtu civilních lidí z východních oblastí, postizených válkou a suzeránských hladem. Proto zámne i důsledky, které nelegální migrace lidí s sebou nese. Přesto věříme, že i v této oblasti dojde ke zlepšení, zvláště po vstupu naší vlasti do evropské unie. Miroslav Novák

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Brno

Dne 21. října 2000 se ve Vojenské akademii v Šumavské ulici č. 4 konala schůze volyňských Čechů a jejich přátel.

Schůzi zahájil vedoucí regionu bratř Kučera ve 13.30 hod. uvítáním všech přítomných. Pokladní paní Ničová podala zprávu o hospodaření brněnského regionu a zdůraznila, že vzhledem k tomu, že členové platí více členské příspěvky, se v pokladně nachází v současné době přiměřeně slusná částka, kterou 56 členů zaplatilo členské už na rok 2001. Současně paní Ničová podala zprávu ze schůze předsednictva celostátního svČPV. Uvažuje se o vydání knihy "Cti a slávy", a že se do ní shání v současné době materiál. Na III. dílu "Dějin volyňských Čechů" se stále ještě pracuje.

Do brněnského regionu se přihlásili mladí chlapci a jejich tým omladí naší členskému základu. Jsou to: Niče Miroslav a Štěpka Václav. Kéz by je další mládež následovala! Do brněnského regionu vstoupili též další členové, Nevriva Larisa a Tergolova Olga.

Následovně pohostění na harmonice k poslechu a tanci hrál pan Milan Kučera. Tancilo a zpívalo se do 19.00 hodin.

Sredoskolský prof. Josef Vitoch

Region Chomutov

19. října 2000 se konalo v Okresním kulturním středisku v Chomutově 10. jubilejní setkání svČPV, které tradičně pořádáme společně s OV SBS za spolupráce jednatelky p. Narvy. Setkání se zúčastnili kromě našich členů i krajané z Pražského a Zatečského regionu.

Na zahájení uvítala vedoucí regionu přítomné a hlavní hosty. Starostou města p. Alexandra Nováka, který je jediný z nás, je členem našeho Sdružení. Jeho otec pochází z Volyně z města Rovna a byl příslušníkem Svobodovy armády. Zástupce velitele

útvary protivládne obrany pana podplukovníka Bělou. Velitele posádky pana majora Vraného. Za celostátní výsady ŠCVP vedoucí pražského regionu paní I. Malinskou, předsedu OV SBS p. Moniče, jednatele OV SBS pana Narvu a předsedu Obce legionářské pana Průška, který svým projevem a vzpomínkou na výzeři 28. října zahájil toto setkání. Ostatní hosté přednesli věcné a krátké projevy a pozdravy. Pan starosta Novák nám oznámil, že našemu regionu ŠCVP poskytl finanční pomoc, za což mu patří náš dík. Při této příležitosti jsme poblahopřili jednatele OV SBS pana Narvo, který ostavil své narození a zároveň poděkoval za organizaci a finanční pomoc při organizování našich setkání.

Po skončení oficiální části následoval oběd a soukromé pobavení a vzpomínání s přáteli, které nám zpříjemnila hudba.

Děkují všem svým spolupracovníkům za pomoc při organizování tohoto setkání a našim žánem za tradiční domácí pečivo, které na setkání přinesly.

Jiřina Kačerová

Region Praha

Členské schůzky regionu Praha v roce 2001.

Pro tento rok se naše schůzky budou konat v budově hotelu Legie v menším sále ve 4. poschodí a to vždy od 14.00 hod. vždy poslední středu v měsíci.

31. ledna, 28. února, 28. března, 25. dubna, 30. května, 27. června, 26. září, 31. října, 28. listopadu a 27. prosince - výjimečně ve čtvrtek.

Letošní schůzka 29. listopadu bude ještě v budově v Legerově ul. 22 od 12.00 hod. V prosinci už v hotelu Legie dne 27. 12. od 12.00 hod. Hotel Legie se nachází v ulici Sokolské 33, budova čs. obce legionářské. Doprava metrem a tramvají na stanici I. P. Pavlova, pak přes dva dáilníctví pruhy.

Vedoucí reg. Praha Irena Malinská

NAŠI JUBILANTI...

Region Teplice

16. 12. oslaví své 50. narozeniny pan Virentij Antoš z Malinovy, bytem Osek. Hodně štěstí, pevného zdraví, radosti a spokojenosti do dalších let mu přejí děti *Julie, Ivan a Viktor*

Region Rakovník

V druhé polovině roku 2000 se v regionu Rakovník dožívají významného životního jubilea títo občané:

Pani Věra Bečanová - 74 let, Vrbičce, paní Tatjana Broumová - 78 let, Hofesedly, pan Teodor Červený - 83 let, Rakovník, pan Antonín Dědek - 82 let, Kounov, paní Marie Grundová - 64 let, Hofesedly, paní Eugenie Hanzalová - 63 let, Hofesedly, pan Antonín Hlaváčků - 97 let, Jesenice, prof. J. Chudoba - 81 let, Milostín, pan Kvetoslav Kinšt - 51 let, Jesenice, pan Jaroslav Klosek - 67 let, Chrátěřany, paní Marie Korbová - 73 let, Čistá, pan Václav Kovanda - 77 let, Kolečovice, pan Jiřinka Kucera - 77 let, Sanov, pan Emil Kucera - 69 let, Pšovky, paní Marie Nováková - 71 let, Lužná, pan Viktor Pavlíček - 67 let, Kolečov, paní Jiřina Petřoková - 59 let, Hofesedly, pan Zdena Poláková - 68 let, Janovice, pan Lída Polcarová - 68 let, Rakovník, pan Jiří Porazík - 75 let, Rakovník, pan Václav Porazík - 76 let, Kolečov, paní Libuše Růžičková - 73 let, Kolečovice, paní Jiřina Sismilichová - 73 let, Kolečovice, paní Emilie Šimánková - 67 let, Hofesedly, pan Josef Volencek - 85 let, Pšovky, pan Vladimír Valenta - 80 let,

Sanov, paní Marie Zajícová - 70 let, Hofesedly, paní Marie Zajícová - 77 let, Hofesedly, pan Václav Procházka - 64 let, Rakovník, paní Emilie Hlaváčková - 65 let, Rakovník, paní Naděžda Mizgarová - 60 let, Rakovník.

Omlouváme se paní Emilii Rotkové, která oslavila narozeniny již v první polovině roku, 10. 2. 1972 let, Hofesedly.

V našem regionu oslavili též padesát let společného života manželé Polencovi z Rakovníka. Zlatou svatbu měli 21. 10. 2000

Všem jubilatům patří naše upřímné blahopřání!

Za region Růžičková

Region Mariánské Lázně

Jubileum oslavila pí Ludmila Morgesteinová, nar. 1. 10. 1935 z Olsanky, bytem Na Vinici 902 Tachov. (Oprava roku narození) *Denka Faitová Marie, 30. 11. 1925 Krupa Hranice, byt. Stříbro, Gagarinova 1186 a Andrianova Olga, 25. 12. 1920 z Moldavít, bytem M. Lázně, Kubalíkova 539.*

Za region blahopřeje Jar. Juha

Severomoravský region

Dne 14. prosince se dožívá má manželka Jiřina Dubcová roz. Schovánková svých krásných 70 let. K Tvému významnému životnímu jubileu své nejlepší, hodné zdraví, životního elánu a díky za život prožitý s Tebou, má drahá.

Přeje Tvůj Vasek a celá rodina

Region Broumov

V tomto regionu oslaví své jubilea: 20. 11. - 80 let paní Anna Novotná a 30. 12. - 50 let Lidia Zahrebná.

Hodně zdraví a štěstí přeje za region Jiří Pokorný

Region Chomutov

29. 12. se dožívá životního jubilea 80 let naše členka Evženie Chárová, bytem v Chomoutě. Do dalších let přeje za region hodné zdraví, štěstí a spokojenosti *Jiřina Kačerová a Alexandr Hloušek*

Všem jubilatům blahopřeje i redakce Zpravodaje.

NAŠE ŘADY OPUSTILI...

Dne 14. 8. náhle zemřel náš krajan, dlouholetý předseda ŠCVP Břetislav Vokáč z Horšovského Týna, ve věku nedožitých 79 let, původem z Moldavy na Volyni. Čest jeho památce!

Za region Ing. Boh. Kovalčuk

Oznamujeme všem přátelům a známým, že náš nevděčný opustila naše drahá maminka paní Marie Loukotová roz. Melounová z Kopec Kulčinek na Volyni. Zemřela 23. 9. 2000 ve věku 91 let, poslední bydliště v Sosnové na Bruntálsku. Kdo jste jí znali, věnujte jí tichou vzpomínku.

Děti: Jaroslav Loukota a Emilie Weirichová

Region Jaroslavův
Dne 16. 11. zemřel hulečský rodák, bývalý voják Svobodomáru, dlouholetý člen našeho regionu, pan Václav Pluhář, ve věku 80 let. Čest jeho památce!

Region moravskostezký

oznamuje smutnou zprávu, že dne 22. října zemřela ve věku 70 let krajkana a naše dlouholetá členka paní Emilie Janušová z Targovie na Volyni nyní bytem ve Studénce. Čest její památce. Regionální výbor vyjadřuje pozůstalým upřímnou soustrast.

Region Teplice

Dne 30. 10. zemřela naše krajkana paní Anna Pospíšilová v požehnaném věku 101 let původem z Novin Českých jako manželka českého učitele.

Dne 21. 10. zemřela naše krajkana z Dubi u Teplic paní Libuše Hájková ve věku 78 let původem z Mírohoště rozená Kruptavová.

za region Teplice Bítovský

Dne 9. 11. zemřel po těžké nemoci pan Mikuláš Mařítko, ve věku 86 let. Narodil se v Českém Strakově na Volyni, dne 7. 4. 1914 a byl příslušníkem 1. čs. armádního sboru. Do své smrti žil v Brně. Za vzpomínku na ni děkují manželé

Mikuláš a Tatjana Mařítkovi

Severomoravský region

Dne 22. 9. zemřel náš člen pan Václav Miller ve věku 66 let. Pocházel ze Stanislavovy na Volyni. Posledně bytem Studénka.

Dne 26. září po krátké a těžké nemoci zemřel ve věku nedožitých 77 let pan Vladimír Šrámek. Pocházel ze Mstěšína na Volyni, bytem Studénka. Byl účastníkem Svobodomáru armády.

Upřímnou soustrast pozůstalým projevuje

vedení regionu

Rodinnám zemřelých projevuje svou úctou i redakce Zpravodaje.

DARY DOŠLÉ NA KONTO SDRUŽENÍ ŘÍJEN 2000

Marie a Antonín Glancovi, Nový Malín - 300 Kč, Libuše Hájková, Dubí - 200 Kč.

Region Brno - ze setkání brněnského regionu celkem 1500 Kč:

Marie Kubínová - 50 Kč, Miroslav Rejchrt - 100 Kč, Milada Kroupová - 100 Kč, Josef a Emilie Briksovi - 100 Kč, Josef Kučera - 100 Kč, Vladimír Kysela - 100 Kč, Ničová, Niče - 500 Kč, Miroslav Beneš - 50 Kč, Olga Perglova - 150 Kč, Šmajderová s manželem - 100 Kč, Věra Kotíková - 50 Kč, Eleonora Jaitnerová - 100 Kč.

Region Litoměřice

z povisenického posezení regionu sbírka 1000 Kč - zaslala Anna Holubová.

Region Chomutov: Vladimír Jelinek, Jirkov - 100 Kč, Stanislava Lebedová, Chomutov - 50 Kč, Valentina Lebedová, Chomutov - 50 Kč.

4. září došlo na konto 300 Kč. Prosíme dárce, aby dál zprávu hospodářce Marii Nečasové a upřímně jméno. Pak ho bude možno uveřejnit jako dárcu ve Zpravodaji.

Všem dárčům ze srdce děkujeme!

Dary na činnost regionu Severomoravského:

Antonie Krackčková - 100 Kč a Josef Linka - 100 Kč. Region děkuje.

Oznámení:

Oznamujeme regionům ŠCVP, že pobočka Česká společenstva a. s., Melantrichova 5 byla zrušena a je finanční službu bude pro nás zajišťovat obvodní pobočka v Praze 1, Rytířská 29.

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazy dárce na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 000000-193759136/0800, Čs. spořitelna a. s. - Rytířská 29, Praha 1. Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení Marie Nečasové, Svidnická 509, 181 00 Praha 8. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejňování darů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu! Krajane! Neposílejte v žádném případě penězů dárce na adresu redaktory! Díky za pochopení. Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: prof. MUDr. Vladimír Dufek, Na Hřebenkách 20, 150 00 Praha 5

Tiráž Zpravodaj - Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň článků odpovídají jejich autoři. Vychází jako občanský Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyzádané rukopisy se navrácí. Příspěvky zasílejte do 3.

kážedého měsíce na adresu: Věra Latzelová Slápská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povolené Česká pošta, s.p., odštěpným závodem Praha č.j. nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo 27. 11. 2000

Tiskeno NEOSET Praha 2, Neklanova 17.